

Sprawozdanie

komisji szkolnej w przedmiocie szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie.

Wysoki Sejm przesłał komisji szkolnej pod d. 30. Grudnia 1885. do sprawozdania przedstawienie Wydziału krajowego w sprawie szkół wydziałowych w ogólności.

Mieszczą się tam właściwie 2 odrębne przedmioty, z których każdy dla należytego ocenienia, wymaga obecnej świadomości szczegółowych warunków. Takimi są: z jednej strony szkoła wydziałowa żeńska w Krakowie, z drugiej ogółem wzięte szkoły wydziałowe męskie. Dyskusya przeprowadzona w komisji szkolnej przekonała ją rzeczywiście, że trudno byłoby wymagać od jednego referenta uzasadnionego sprawozdania w obudwu kierunkach. Z tego powodu postanowiła zadanie swoje wyczerpnąć w 2 osobnych referatach.

Sprawozdanie niniejsze odnosi się do szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie.

Odnosnie do tej szkoły Wydział krajowy przedstawia wnioski następujące:

„Szkoła wydziałowa żeńska w Krakowie w dzisiejszej jej organizacyi znosi się. Na jej miejsce zaprowadzoną być ma począwszy od roku szkolnego 1886/7 czteroklasowa szkoła wydziałowa żeńska, w połączeniu z trzyletnim kursem fachowym robót kobiecych i handlu, według projektu statutu pod ./. dołączonego“.

„Fundusz szkolny krajowy nie będzie ponosić żadnych wydatków na utrzymanie zreorganizowanej szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie.“

Co do tak sformułowanych wniosków komisya szkolna widzi potrzebę poczynienia następujących uwag.

Wyrażenie: „szkołę wydziałową żeńską w dzisiejszej jej organizacyi *znosi się*“, mogłoby być tłumaczone w ten sposób, że szkoła ta istnieć przestaje. a w jej miejsce zaprowadza się *nową*. Wprawdzie dodatek: „w dzisiejszej jej organizacyi“ zdaje się zapobiegać temu tłumaczeniu; w każdym jednak razie, zdaniem komisji, wyrażenie: „szkoła wydziałowa... będzie *reorganizowana*“, więcej istocie rzeczy odpowiada, zmierza bowiem do tego samego celu, a nie mówi o *zniesieniu*, którego i Kraków nie żądał, i Rada szkolna krajowa nie proponowała i Wydział krajowy nie musiał mieć w myśli, skoro, wnosząc zniesienie szkół wydziałowych męskich, oświadcza w swoim sprawozdaniu (str. 2), że nie ma bynajmniej zamiaru stosowania tego do szkół wydziałowych żeńskich. Zmiana ta na pozór tylko formalna, mogłaby mieć i dalsze znaczenie, bo szkołę, jako nowo zaprowadzić się mającą, możnaby pozbawić praw, służących dawniejszej.

Co do ustępu 2go; — w urządzić się mającej w Krakowie szkole wydziałowej żeńskiej, różnić należy właściwą o 4ch klasach szkołę wydziałową, od kursów dodatkowych, które mi gmina miasta Krakowa pragnie tę szkołę rozszerzyć i uzupełnić. Właściwa szkoła wydziałowa należy do

zakresu szkół ludowych; stósownie zatem do ustawy, nakład na nią, łącznie z innemi ludowemi, jak dotąd tak nadal opędzany będzie z funduszu szkolnego m. Krakowa, aż do wysokości ustawą wskazanej.

Co się tyczy kursów dodatkowych, te, niezależnie od nadmienionego funduszu szkolnego, utrzymywane będą głównie z kwot, które Rada m. Krakowa z ogólnych dochodów miejskich corocznie na cel tychże kursów uchwali, tudzież z subwencyj, jakie m. Kraków na ten cel zyskało lub nadal uzyska.

Tym sposobem zreorganizowana szkoła żadnym nowym wydatkiem nie obciąży funduszu szkolnego krajowego.

Co do projektu statutu właściwej szkoły wydziałowej, Rada szkolna krajowa, zostawiając w §. 8. orzeczenie, że „oprócz przedmiotów wskazanych art. VII i IX ustawy krajowej, będzie także język niemiecki“, pominęła *francuski*. Ponieważ w kursie dopełniającym, który jest niejako dalszym ciągiem klas szkoły wydziałowej, między przedmiotami nauki znajduje się *historja literatury francuskiej*, albowy zatem musiało to być wykreślone z §. 13. albo w §. 8. dodana nauka języka francuskiego. Jakoż trudno byłoby myśleć o nauce literatury francuskiej bez poprzedniego zaznajomienia się z tym językiem, co zresztą zgadza się równie z potrzebą przez gminę m. Krakowa dawno uczuwaną, jak i z art. 9. ustawy krajowej z dnia 2. Lutego 1885. (Dz. u. Nr. 28). Wszakże uzupełnienie to należeć musi do Rady szkolnej krajowej.

Ostatecznie więc Komisya szkolna poleca Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia następujące wnioski:

- 1) Szkoła wydziałowa żeńska w Krakowie, z początkiem roku szkolnego 1886/7 będzie zreorganizowana na czteroklasową szkołę wydziałową żeńską, w połączeniu z kursem nauki dopełniającej dla młodzieży dorosłej, tudzież z kursami fachowemi robót kobiecych i handlu, a to w myśl projektu statutu dołączonego do sprawozdania Wydziału krajowego.
- 2) Koszta utrzymania czteroklasowej szkoły wydziałowej żeńskiej ponosi fundusz szkolny m. Krakowa w granicach oznaczonych ustawą z dnia 2. Maja 1873 r. (Dz. u. kr. Nr. 250); opędzanie kosztu na utrzymanie kursu nauki dopełniającej, tudzież kursów fachowych pozostawia się gminie m. Krakowa niezależnie od jej funduszu szkolnego.

Lwów dnia 11. Stycznia 1886 r.

Przewodniczący zarazem Sprawozdawca :

Dr. Majer.